

هنرمعهد در خدمت
هیأت تراز انقلاب اسلامی

شماره اول، خرداد ۱۳۹۲، قیمت ۱۵۰۰ تومان

هنر در جایگاه واقعی خود

هنرمعهد از دیدگاه امام خمینی^(ره) و مقام معظم رهبری
(مقتله عالی)

هوالشهید

شمسه

هنر متعهد در خدمت هیأت تراز انقلاب اسلامی

هنر در جایگاه واقعی خود

هنر از دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

تهیه و تدوین:

معاونت تولیدات رسانه ای جامعه ایمانی مشعر

شماره اول / خرداد ۱۳۹۲

جامعه ایمانی مشعر

با ذکر منبع استفاده از مطالب نشریه و تکثیر آن برای هیأت آزاد است

تنظیم: حمزه معلی

طراح نامواره و صفحه آرا: علی ناصری

شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰ تومان

نشانی: قم، خیابان شهید صدوقی، کوچه ۵۰، پلاک ۱۰

ساختمان خاتم، جامعه ایمانی مشعر

کد پستی: ۱۵۴۸۷ - ۳۷۱۱۳

تلفکس: ۰۲۵ - ۳۲۹۲۸۹۵۱

شماره پیامک: ۱۵۴۲ - ۳۰۰۰

وبگاه: www.1542.ir

رایانامه: mag@1542.ir

دیباجه

هیأت تراز انقلاب اسلامی،

همان قلله‌ای است که باید به سویش حرکت نمود، همان هیأت‌الگوی که گوشه‌گوشه و لحظه‌لحظه‌اش باید مورد رضایت امام عصر علیه السلام باشد.

هیأتی که شایسته برپایی در حضور حضرتش باشد. هیأتی آماده حضور و ظهور...

ترسیم بایسته‌ها و شایسته‌های چنین هیأتی، هر چند سخت و دشوار می‌نماید، اما لازم است و ضروری...

شمسه می‌کوشد تا شاید بتواند برخی از ابعاد تجلی «مارأیت الا جمیلا» را در هیأت تراز انقلاب اسلامی بررسی کند.

شمسه آمده است تا هنر متعهد را در مسیر رسیدن به هیأت تراز انقلاب اسلامی، به خدمت همهٔ دوستان هیأتی درآورد.

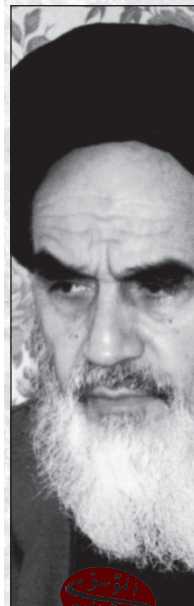
پیام تاریخی امام خمینی (ره) به هنرمندان

بسم الله الرحمن الرحيم
خون پاک صدها هنرمند فرزانه در جبهه‌های عشق و شهادت و شرف و عزت سرمایه زوال‌ناپذیر آن گونه هنری است که باید، به تناسب عظمت و زیبایی انقلاب اسلامی، همیشه مشام جان زیبا پسند طالبان جمال حق را معطر کند. تنها هنری مورد قبول قرآن است که صیقل‌دهنده اسلام ناب محمدی ﷺ، اسلام ائمه‌هدی (عج)، اسلام فقرای دردمند، اسلام پابرهنگان، اسلام تازیانه خورده‌گان تاریخ تلخ و شرم‌آور محرومیت‌ها باشد.

هنری زیبا و پاک است که کوبنده سرمایه‌داری مدرن و کمونیسم خون‌آشام و نابودکننده اسلام رفاه و تجمل، اسلام التقاط، اسلام سازش و فرومایگی، اسلام مرفهین بی‌درد، و در یک کلمه «اسلام امریکایی» باشد.

هنر در مدرسه عشق نشان‌دهنده نقاط کور و مبهم معضلات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، نظامی است.

هنر در عرفان اسلامی ترسیم روشن عدالت و شرافت و انصاف، و تجسیم تلخ‌کامی گرسنگان مغضوب قدرت و پول است.

۴ هنر متعهد
در خدمت
هبات تراز
انقلاب اسلامی
شماره اول
خرداد ۹۳

پیام تاریخی امام خمینی (ره) به هنرمندان

هنر در جایگاه واقعی خود تصویر ز الوصفاتی است که از مکیدن خون فرهنگ اصیل اسلامی، فرهنگ عدالت و صفا، لذت می‌برند.

تنها به هنری باید پرداخت که راه ستیز با جهان‌خواران شرق و غرب، و در رأس آنان امریکا و شوروی، را بیاموزد. هنرمندان ما تنها زمانی می‌توانند بی‌دغدغه کوله‌بار مسئولیت و امانتشان را زمین بگذارند که مطمئن باشند مردم‌شان بدون اتکا به غیر، تنها و تنها در چهارچوب مکتب‌شان، به حیات جاویدان رسیده‌اند.

و هنرمندان ما در جبهه‌های دفاع مقدس مان این‌گونه بودند، تا به ملأ اعلا شتافتند.

و برای خدا و عزت و سعادت مردم‌شان جنگیدند؛ و در راه پیروزی اسلام عزیز تمام مدعیان هنر بی‌درد را رسوا نمودند. خدایشان در جوار رحمت خویش محشورشان گرداند.^۱

۶۷/۶/۳۰

روح الله الموسوی الخمينی

ج ۱، ص ۱۴۵ و ۱۴۶

هنر؛ مهم‌ترین وسیله گسترش یک فکر

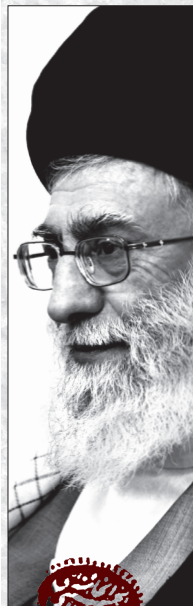
هنر، مهم‌ترین وسیله است برای گسترش یک فکر درست یا نادرست...

هنر، جزو برجسته‌ترین مخلوقات الهی است و جزو ارزشمندترین صنع پروردگار، که باید آن را ارج گذاشت. در همه کارها، حتی در یک تبلیغات معمولی، باید هنر را به کار برد.

و اما هنر که من راجع به هنر هر چه بگویم، کم گفته‌ام. من بارها گفته‌ام که باید به هنر اهمیت داد و آن را روز به روز اعتلا بخشید و باید شکل فاخر هنر را انتخاب کرد.

بدون هنر، حرف عادی جای خودش را حتی در ذهن کسی پیدا نمی‌کند. چه برسد به اینکه جذابیت داشته باشد و جای گیر و ماندگار شود.^۲

۲. بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با کارکنان سازمان صدا و سیما (۱۳۸۲/۲/۸)

سید محمد

۶

هنر متعهد

در خدمت

هبات تراز

انقلاب اسلامی

شماره اول

خرداد ۹۳

تجلیل از هنرمند مسلمان؛ کار اصلی

امروز، هر چه از هنرمند مسلمان، تجلیل و هر چه هنرمندان مسلمان، تشویق بشوند، جا دارد. این یک کار فرعی و حاشیه‌ای نیست. یک کار اصلی است.^۳

۳. بیانات
رجحان معطر
جمعی از دیدار
فرهنگ و هنرمندان
(۱۳۸۰/۷)

تکیه بر هنرمند جوان مؤمن

این ملت، برای آنکه حیثیتش و کیان حقیقی و انسانی و اسلامی و انقلابی و فرهنگ ملی اش حفظ شود، احتیاج به مجاهدت و مقاومت و ایستادگی در مقابل تهاجم دشمن و تهاجم کردن به نقاط ضعف دشمن دارد. این را خودی‌ها می‌توانند بکنند. من حرفم فقط همین است. من می‌گویم: اگر می‌خواهید هنر این کشور، رشد و اعتلا پیدا کند، به هنرمند جوان مؤمن تکیه کنید. او می‌تواند از اسلام و از انقلاب و از این کشور دفاع کند.^۴

۴. بیانیه
در محفل انقلاب
معاونین و روشنفکران
پروین سراسر کشور
(۱۳۵۲)

هنر مطلوب

هنر را که تولید می‌کنید و ارائه می‌دهید، سعی کنید هنر فاخر باشد؛ یعنی باید اعتلای هنر مورد نظر باشد، چون خصوصیت هنر این است که بایستی اعتلا داشته باشد تا آن مقصود که از هنر مطلوب، مورد نظر است، به دست بیاید. حالا من در این زمینه از هنر موسیقی مثال می‌زنم.

در سبزواری پیرمردی بود - که خدا پیام‌رزدش - که دانش موسیقی دان بود و اتفاقاً یک منبری به همان شهر آمده بود که صدای خوش داشت، منتها «دستگاه» بلد نبود.

این پیر مرد می‌گفت وقتی این آقا خارج می‌خواند، مثل این است که میخ در گوش من فرو می‌کنند! خوب، این چه هنری است؟! مگر انسان آواز می‌خواند که میخ در گوش مردم کند؟! انسان آواز می‌خواند که مردم لذت ببرند؛ هم

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

هنر مطلوب

لذت ببرند، هم در سایه این وسیله و ابزار پیام چون هنر ابزار هم هست - مطلب منتقل شود؛ اما با این وضع، منتقل نخواهد شد؛ وقتی رسا نبود، منتقل نمی‌شود؛ مثل این است که شما کاغذ را به آن تیر کمان‌های سابق ببندید و آن را پرتاب کنید تا این کاغذ را به مکان برسانید، که اگر این تیر کج و تراشیده بود، وسط راه می‌افتد و آن کاغذ به مقصد نمی‌رسد. اگر هنر هم این طور بود؛ بد خواندند، ناشیانه خواندند، بدون رعایت قواعد هنری خواندند یا بازی کردند یا حرف زدند، مقصود حاصل نخواهد شد. بنابراین چه نقاشی می‌کنید، چه موسیقی اجرا می‌کنید، چه نمایشنامه و فیلمنامه می‌نویسید یا اجرا و بازی می‌کنید، چه می‌خوانید، باید سعی بر این باشد که بهترین داده شود.^۵

۵. مقالات رهبر معظم انقلاب در دیدار جمعی از جوانان (۱۳۸۱/۷/۱۷)

دشمنی با خورشید

سوره س

از کسانی که نمی‌خواهند هنر اسلامی را بفهمند یا به آن اقرار کنند، نباید خیلی متأثر بشوید. اگر کسانی حاضر نیستند هنر ما و ما را که هنرمندیم، قبول کنند، از زبان شما می‌گویم که این اصلاً چیز مهمی نیست، چیز بدی هم نیست. مگر می‌شود همه با یک هنر برخاسته از یک اندیشه و تفکر خاص موافق باشند؟ لابد عده‌ای مخالفند؛ اشکال ندارد، مخالف باشند لابد عده‌ای با محتوا و جهت‌گیری مخالفت خواهند کرد. آدم که نباید این مسأله برایش خیلی بزرگ بیاید. یک چیز است که کسی با آن نمی‌تواند مخالفت کند و آن خود هنر و مایه هنری شماست. اگر شما یک نوشته و شعر و آهنگ و نقاشی و

دشمنی با خورشید

یا محصول خوب هنر را که سرشار و برخوردار
از مایه هنری است، عرضه کردید، هیچ کس
نمی‌تواند با آن مخالفت کند؛ زیرا مثل همان دشمنی
با خورشید می‌شود.^۶

۶. بیان است
«هنر معاصر
انقلاب را می‌داند»
با شعور
فصلنامه سالنامه‌نگاران
عکاسان و هنرمندان
رشته‌ها تخصصی حوزه
هنری بازنمان پیاپی ۱۳
۱۳۹۱، (۶۸/۱۳)

انقلاب باید خودش هنرمند را پرورش بدهد

انقلاب آن وقتی می‌تواند خودش را در قالب هنر بیاورد، که هنرمند خودی داشته باشد و خودش هنرمند را پرورش بدهد... به این که مفاهیم انقلاب، خوب می‌توانند در قالب هنرهای گوناگون واقع بشوند، توجه کنید.^۷

۷. بیاناب زهر
مختصر انقلاب در
(۷۰/۷/۱۵)

ضرورت انس با مفاهیم اسلامی

در زندگی بشر، مفاهیم با ارزش، و حقایق وجود دارد. این مفاهیم و حقایق، باید برای مردم بیان شود. زیرا به آنها احتیاج دارند. یکی از آن حقایق، حقیقت توحید باری تعالی است، که از زیباترین و ارزشمندترین حقایق عالم به حساب می‌آید. واقعا، حقیقت وجود صانع، از بالاترین حقایق است.

نیاز بشریت به عدل و ذوق درون انسان برای عروج به مقامات عالی معنوی و روحی، از مفاهیم ارزشی است. البته کسی که در ماده و عالم ماده و گل‌ولای ماده، گیر کرده باشد، نه می‌داند عالم ماده چیست، و نه از عروج سر در می‌آورد. اما آن کس که با مفاهیم معنوی و الهی آشنا باشد، می‌فهمد که عروج به مقامات عالی روحی

سید محمد

ضرورت انس با مفاهیم اسلامی

ومعنوی، از زیباترین مفاهیم و حقایق بشری است.

این‌ها باید برای انسان‌ها که خبر ندارند، بیان شود. چگونه باید بیان کنیم؟ آیا به صرف اینکه بگوییم «ای مردم! بدانید فراتر از عالم ماده عالمی هست، و عروج وجود دارد»، می‌تواند آن معنا و حقیقت را منعکس کند؟ خیر. و اما، با هنر می‌شود آن معنا و حقیقت را منعکس کرد با شعر می‌شود منعکس کرد.

با موسیقی و نقاشی و کارهای هنری گوناگون، می‌شود منعکس کرد. پاره‌ای از حقایق، جز با زبان هنر، امکان بیان شدن ندارند.

البته اول باید این مفاهیم را یاد بگیرید. تعارف نمی‌کنم. شما باید ابتدا این مفاهیم را در خودتان به وجود آورید، چگونه؟ به این صورت که، با مفاهیم اسلامی انس بگیرید، و کتاب‌هایی را بخوانید که می‌تواند این مفاهیم را به شما منتقل کند.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

ضرورت انس با مفاهیم اسلامی

هر کس به نحوی می‌تواند این کار را بکند. اما به نظر من، بهترین کتابها برای طبقه هنرمندی که می‌خواهد به چنین کاری دست یابد، «مثنوی مولوی» است.

وقتی این کتاب را می‌خوانید، آن وقت می‌بینید در آنجا حقایقی وجود دارد که با هیچ زبانی جز زبان هنر، نمی‌توانسته است بیان شود. حتی خود مولوی فردی است که مجالس هم داشته است.

اما این مفاهیم را با کتاب و زبان عادی، نمی‌توانسته است بیان کند. و چون با زبان شعر می‌شود گفت، لذا، به آن زبان توسل جسته است. وجودتان را از آن مفاهیم بیان شده در مثنوی، انباشته سازید؛ تا به شکل هنر، از شما بترآورد. ما از شما چنین انتظاری داریم.^۸

۸. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در جمع خبرنگاران، حوزة هنر و دانشگاه تبلیغات، سازمان اسلامی (۱۳۸۲/۸).

هنرمند بهجت ویژه ای دارد

هر چه اندیشه و فکر و درک عقلانی بالاتر باشد، می‌تواند به آن درک ظریف هنری کیفیت بیشتری بدهد.

حافظ شیرازی صرفاً یک هنرمند نیست؛ بلکه معارف بلندی نیز در کلمات او وجود دارد؛ این معارف هم فقط با هنرمند بودن به دست نمی‌آید؛ بلکه یک پشتوانه فلسفی و فکری لازم دارد.

البته همه در یک سطح نیستند؛ توقع هم نیست که این چنین باشند.

این در مورد همه رشته‌های هنری صادق است. شما از معمار بگیرید تا نقاش و طراح و مجسمه ساز و تا کارهای سینما و تئاتر و شعر و موسیقی و بقیه رشته‌های هنری، همین معنا در آنها وجود دارد.^۹

۹. بیانات سرمد
مظفر انقلاب
در دیدگاه انقلاب
و هنر (۸۰/۵۱).

بدون اجبار به سمت مشتری طلبی

بحث این است که ما نباید به ذهن و دل جوان چیزی را بدهیم که او را به سمت گناه و فساد می‌لغزاند. این غیر از آزاد گذاشتن فکر برای انتخاب در مسأله‌ای است. شما می‌دانید که مسائل احساساتی به کسی فرصت انتخاب نمی‌دهد؛ انسان را به سمتی می‌کشاند، بدون این که قدرت انتخاب داشته باشد. این‌ها را من نمی‌پسندم. انسان در بسیاری از فیلم‌ها و کارهای نمایشی مشاهده می‌کند که برای جلوه‌دادن به کار، از جاذبه‌های جنسی استفاده می‌کنند؛ در موسیقی یک‌طور دیگر؛ در بعضی از هنرهای دیگر، طور دیگر. باید به گونه‌ای باشد که هنرمند بتواند آزادانه هنر خودش را بدون این اجباری که گفتیم - اجبار به سمت مشتری طلبی - عرضه کند تا هنر، صحیح و کامل از آب درآید.^{۱۰}

۱۰. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار مصاحبه‌ای در روز ۸/۱/۸۰.

هنر مداحی

در کار مداحی چند چشم هنری وجود دارد: شعرتان هنر است؛ صدایتان هنر است؛ آهنگی که انتخاب می‌کنید، هنر است؛ اشارات و کارهایی که انجام می‌دهید، هنر است. عنصر دوم، عنصر تعقل است؛ چون منطق، استدلال، حرف حساب، حرف درست و حرف خوب در لابلای این شعرها فراوان وجود دارد که می‌تواند ذهن‌ها را قانع کند. البته منطق شکل‌های مختلف دارد؛ گاهی برهانی است، گاهی خطابی است، گاهی شعری است؛ مقصود این است که بتواند این پیام را به اعماق ذهن مخاطب برساند و او را قانع کند. خصوصیت سوم این است که شما حامل پیام دینی محسوب می‌شوید؛ یعنی سمت معنوی و روحانی دارد. در دنیا خواننده‌های خوب زیاد هستند و ممکن است شعرهای خوب هم بخوانند؛ اما آنها از موضع مداح حرف

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

هنر مداحی

نمی‌زنند؛ ولی شما از موضع مداح اهل بیت (ع) و از موضع معنوی و و روحانی حرف می‌زنید. البته خصوصیات دیگر هم وجود دارد، اما این سه خصوصیت در کنار هم مهم‌تر است. سعی کنید از این سه خصوصیت ممتاز که الحمدلله خدای متعال به شماها عنایت کرده، به بهترین وجه استفاده کنید.^{۱۱}

کشور ایران با همه این خصوصیات فرهنگی عمیقی که شما می‌گویید و راست هم می‌گویید و من هم به همین‌ها اعتقاد دارم، تحقیر شد.

پنجاه، شصت سال کسانی بر ما حکومت کردند که آورنده آن‌ها، نه این که ما نبودیم - چون در ایران حکومت مردم به این صورت اصلاً سابقه نداشت - بلکه دلاوری خودشان هم نبود. ای کاش اگر دیکتاتور بودند، اقلاً مثل نادر شاه با زور بازوی خودشان، یا مثل آقا محمد خان با

۱۱. بیانات هجر معظم
انقلاب در دیداری
مداخنان به مناسبت
میلاد شصت زهرا (ع)
(۱۳۷۸).

هنر مداحی

حیله‌گری خودشان بر سر کار آمده بودند؛ اما این طور نبود.

دیگران آمدند و آن‌ها را بر این ملت مسلط کردند و تمام منابع مادی و معنوی این ملت را به غارت بردند. با رنج‌ها و محنت‌های بسیار، حرکت عظیمی در مقابل این پدیده شوم اتفاق افتاد و توانست با فدا کردن جان‌ها و با عربان کردن سینه‌ها در مقابل دشمن غدار، به جایی برسد. این زیبا نیست؟ هنر چگونه می‌تواند از کنار این‌ها بی تفاوت بگذرد؟

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

این توقع انقلاب است. هنر انقلابی که ما از اول انقلاب همین طور گفتیم و آن را درخواست کردیم؛ این است. آیا این توقع زیادی است؟ موسیقی و فیلم و نقاشی و سایر رشته‌های هنری شما باید به این مقوله بپردازد؛ این‌ها چیزهای لازمی است.

توقع انقلاب از هنر و هنرمند، یک توقع زورگویانه و زیاده خواهانه نیست؛ بلکه مبتنی بر همان

هنر مداحی

مبانی زیباشناختی هنر است. هنر آن است که زیبایی‌ها را درک کند. این زیبایی‌ها لزوماً گل و بلبل نیست؛ گاهی اوقات، انداختن یک نفر در آتش و تحمل آن، زیباتر از هر گل و بلبلی است. باید این را ببیند، درک کند و آن را با زبان هنر تبیین نماید.^{۱۲}

اگر به فکر این باشید که مخاطب جبهه مقابل را تصرف کنید ممکن است همین فکر شما را وسوسه کند که به تقلید از کار جبهه مقابل بپردازید. از جمله کارهایی که باید بکنیم، این است که مخاطبان خودتان را خلق کنید. اگر دشمن ما با تکرار یک حرف، گوش‌ها را با آن آشنا می‌کند، ما نباید مجبور شویم حرفی را که او می‌خواهد، تکرار کنیم. اگر او با خوردن یک خوراک ذائقه جدیدی برای مردم خلق می‌کند، ما نباید تابع آن ذائقه خلق شده باشیم. خودمان باید ذائقه دیگری خلق کنیم.

۱۲
بیانات مرجع معظم
انقلاب اسلامی
و هنر (۸/۵۱) ۲۰

مخاطب شما همه بشریت‌اند

یعنی همانی که مطابق فکر و ایمان و عقیده ماست. خلاصه این که اگر دشمن خصوصياتی را در کار خودش برجسته می‌کند، ما تقلید نکنیم... من اصلاً نمی‌گویم مخاطبتان یک عده خودی باشند. مخاطب شما همه بشریت‌اند. «وما امر سلناک الا کافة للناس». نمی‌گویم که شما یک مشت حزب اللهی مومن را پیدا کنید؛ آنها را آهسته و مثلاً خصوصی بیاورید، حرف‌هایی به آنها بزنید و سپس ولشان کنید؛ بقیه هم خودشان بروند. من این را نمی‌گویم. من می‌گویم شما مشخصه خودتان را در پیامتان حفظ کنید و بگذارید کسانی که مخاطب شما قرار می‌گیرند، این طعم برایشان خوشایند باشد. مثل همان کاری که پیامبران و مصلحین کردند. والا اگر قرار باشد که خودمان با دست خودمان دیوار بکشیم که واویلاست.^{۱۳}

۱۳. منتشر از میانات رهبر معظم انقلاب در جمع روحانیان (۱۳۶۹/۱۴).

هیأت تراز انقلاب اسلامی،

همان قله‌ای است که باید به سویش حرکت نمود، همان هیأت الگویی که گوشه‌گوشه و لحظه‌لحظه‌اش باید مورد رضایت امام عصر^{علیه السلام} باشد. هیأتی که شایسته برپایی در حضور حضرتش باشد. هیأتی آماده حضور و ظهور...
ترسیم بایسته‌ها و شایسته‌های چنین هیأتی، هر چند سخت و دشوار می‌نماید، اما لازم است و ضروری...

شمسه می‌کوشد تا شاید بتواند برخی از ابعاد تجلی «مارآیت الاجمیل» را در هیأت تراز انقلاب اسلامی بررسی کند. شمسّه آمده است تا هنر متعهد را در مسیر رسیدن به هیأت تراز انقلاب اسلامی، به خدمت همهٔ دوستان هیأتی درآورد.

۰۲۵-۳۲۹۲۸۹۵۱
۳۰۰۰ ۱۵۴۲
www.۱۵۴۲.ir
info@۱۵۴۲.ir

جامعه ایمانی مشعر، محفلی است برای گرد آمدن هیأت‌های کشور. مشعر چیزی جز اجتماع هیأت‌ها نیست، جامعه‌ای فراتر از مرزهای نژادی و تقسیمات جغرافیایی و سیاسی. اجتماعی ایمانی و توحیدی است که به دنبال از تباد بیشتر محبتان سیدالشهدا است.

قرار نیست مشعر تولید کند.

قرار است مشعر آینه تولیدات و فعالیت‌های شما باشد. اینجا، جای آرم هیأت شمامست که باید در شماره‌های بعد پرش کنید.

